

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" maija numurā 2
- Izsludināts konkurss lauksaimniekiem "Sējējs 2025" 2
- Akcija "Skolas dobes 2025" Siguldas novadā 4
- Palielināts marķētās dīzeļdegvielas daudzums ražojošajiem lauksaimniekiem. . . 5
- "Putnu fermā" putnu nav. Tā ir apartamentu māja 6
- Vai bioloģiskā dārzeņkopība var būt industriāla? 8
- Kur smaržo pēc mājām: "Celms maize" stāsts Kuldīgā. . . 10
- Dažādi lauksaimniecības dati būs saistīti vienotā sistēmā . . . 11
- Plāno gudri – izmanto CO₂ bilances kalkulatoru! 12
- Pasākumi KLP vienkāršošanai. 13
- Pesticīdu atlieku risks veselībai zems . . . 13
- Svarīgākie datumī, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2025. gada jūlijā 14
- Jauns rīks mācībām – LLKC Krātuve . . . 15
- Vienkāršota pieteikšanās ES un valsts atbalstam. 15
- Noteikti konkursa "Laukiem būt!" 2025. gada uzvarētāji . . . 16

Foto: Māris Narvils

AKTUALITĀTES

"MANS LAUKS" KARTES UN LAUKU SARAKSTS – UZTICAMS SABIEDROTAIS LAUKU PĀRVALDĪBĀ!

Lauksaimnieki, sezonai sākoties, neaizmirsti par rīkiem, kas palīdz plānot darbus ērtāk un pārskatāmāk. Viens no tiem – "Mans Lauks" lauku saraksts ar kartēm, kas tagad pieejamas ar vēl bagātākām iespējām. Viss nepieciešamais vienuviet, lai varētu ne tikai pārskatīt laukus, bet arī plānot darbus precīzāk un izvērtēt riska zonas.

No 15. aprīļa līdz 22. maijam lauksaimnieki varēja pieteikties platību maksājumu saņemšanai, aizpildot ģeotelpisko iesniegumu LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS). Svarīgi – pēc pieteikuma iesniegšanas neaizmirsti importēt laukus arī uz "Mans Lauks" sistēmu! Lauki tiks pārnesti kopā ar lauku pamatinformāciju un ģeotelpiskajiem datiem

(kartēm), sniedzot iespēju vēl precīzāk plānot un pārvaldīt saimniecības darbus. Lai to izdarītu, sākotnēji LAD EPS ir jāsniedz atļauja datu nodošanai uz "Mans Lauks". To iespējams izdarīt, pieslēdzoties LAD EPS klienta profilam un sadaļā "Klienta informācija" dot piekrišanu datu nodošanai. Detalizēta instrukcija par šo pieejamo "Mans Lauks" lietošanas instrukcijā, vai arī sazinies ar mūsu klientu atbalstu, lai saņemtu palīdzību!

Svarīgi – "Mans Lauks" vari pievienot visus laukus, arī tos, kas nav pieteikti LAD EPS

Viena no lielākajām "Mans Lauks" priekšrocībām ir iespē-

ja vienuviet uzkrāt, pārvaldīt un analizēt informāciju par visiem saimniecības laukiem. Turklāt sistēmā vari pievienot ne tikai tos laukus, kas ir pieteikti LAD EPS, bet arī citus – piemēram, mazos vai jaunus laukus, ko pats vari ērti iezīmēt kartē. Ja iepriekš esi pievienojis laukus bez kartes, tagad tiem iespējams piezīmēt robežas un izmantot pārējos karšu rīkus.

Īpaši vērtīga "Mans Lauks" funkcija ir iespēja izveidot lauku vēsturi. Sezonu no sezonas lauki sistēmā sasaistās, ļaujot saglabāt informāciju par to pārmaiņām, kultūraugiem un saimnieciskajiem darbiem. Ja kādā gadā esi mainījis lauka robežas vai tā nosaukumu, sistēma piedāvās sasaistīt jaunākos LAD EPS datus ar esošajiem "Mans Lauks" laukiem. Rezultātā veidojas nepārtraukts ieraksts par katra lauka attīstību.

► 3. lpp.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIŠ" MAIJA NUMURĀ

Zurnāla maija numurā lasiet interviju ar ilggadējo pien-saimnieku kooperatīvās sabiedrības (PKS) "Straupe" vadītāju Imantu Balodi. Viņu var saukt par ražošanas un kooperācijas pamatlicēju. Viņa spēja izvadīt kooperatīvu un tā ražotni cauri dažādiem laikiem, tirgus kāpumiem un kritumiem ir unikāla.

Kā kooperatīvs un tā ražotne pārdzīvojusi tā saukto *E.coli* krīzi, kur vēl notiek izmeklēšana, kāda ir kooperācijas veiksmes formula, par to intervijā ar Imantu Balodi, kā arī valdes priekšsēdētāja vietnieku Jāni Šulcu.

Saimnieku pieredzes rubrikā iepazīstinām ar Zalmaņu ģimenes saimniecību "Saknītes" Siguldas novada Lēdurgas pagastā. Vineta un Mārtiņš Zalmaņi saimniecību attīsta pārdomāti, soli pa solim uzlabojot labturību ganāmpulkam un ieviešot robotus.

Piena fermu robotizācija – mode vai nepieciešamība? Padomus robotu ieviešanā dažāda lieluma fermās sniedz veterinārārsts Dainis Arbidāns.

Kādi faktori ietekmē slaucamo govju apsūklošanas efektivitāti, skaidro LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere.

Vai liellopu temperaments ietekmē to produktivitāti un kāda tam ietekme uz gaļas kvalitāti? Atbildi sniedz LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja Anita Siliņa.

Mierīgi, nosvērti, lieliski dabiskās ainavas kopēji, ļoti kvalitatīvas un vērtīgas gaļas ieguves avots. Tas raksturo Herefordas liellopu šķirni (He), kuru audzēt izvēlēties ne viens vien saimnieks Latvijā. Par pieredzi herefordu audzēšanā un gaļas produkcijas ražošanā saruna ar uzņēmēju Andri Deičmani.

Sākoties ganību sezonai, aitikopjiem jāgatavojas jau ierastajiem ikgadējiem riskiem – plēsējiem, insektiem, parazitāriem, sausumam vai lietavām. Kā aitikopjiem tikt galā ar jauniem izaicinājumiem, raksta Latvijas Aitu audzētāju asociācijas aitu vērtēšanas speciāliste Dina Avotiņa.

Kā pašiem no olas iegūt cāli, skaidro Latvijas Apvienotās putnkopības nozares asociācijas izpilddirektore Anna Ērliha.

Zirgu rubrikā žurnāliste Dace Milere intervē zigu īpašnieci Agnesi Upīti par zigu labturību un ētiskām treniņmetodēm, par kuru pielietojumu jautājums pēdējā laikā īpaši aktualizējies arī Latvijā.

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2025_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos.

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

SĒJĒJS

IZSLUDINĀTS KONKURSS LAUKSAIMNIEKIEM "SĒJĒJS 2025"

Zemkopības ministrija aicina līdz 20. jūnijam pieteikt lauku saimniekus un uzņēmējus, jaunos zemniekus, pārtikas ražotājus, kā arī ģimenes laukos konkursam "Sējējs 2025".

Kopš pagājušā gada ir būtiski vienkāršota dalībnieku pieteikšana konkursam. Lai dalībnieku pieteiktu konkursam, tas līdz kārtējā gada 20. jūnijam jāpiesaka tiešsaistes pieteikuma formā tīmekļvietnē www.sejejs.lv, norādot pretendenta saimniecības vai uzņēmuma nosaukumu, atrašanās vietu (pagasts, novads, pilsēta), elektroniskā pasta adresi un tālruna numuru (ja ir pieejami), izvirzīšanas konkursam pamatojumu un, nepieciešamības gadījumā arī pievienojot papildus informāciju par pieteikto dalībnieku. Pieteicējam nav jāiesniedz nekādi papildu dati par dalībnieka saimniecisko darbību.

Zemkopības ministrs Armands Krauze: "Zemkopības ministrijas konkurss "Sējējs" ir nozares augstākais novērtējums darbam un ieguldījumam, kas pauž atzinību par sasniegumiem nozarē, apliecina zemes mīlestību un ticību mūsu valstij. Šī gada jauninājums "Sējējā" būs iespēja vērtēšanā iesaistīties ikvienam Latvijas iedzīvotājiem, rudens sākumā balsojot par "Sabiedrības atzinības" balvu kādam no "Sējējs 2025" konkursa dalībniekiem. Ar to mēs uzrunāsim iedzīvotājus iepazīt Latvijas labākās lauku saimniecības un pārtikas ražošanas uzņēmumus, un paust savu atzinību kvalitatīviem vietējiem produktiem."

Konkursa dalībniekus šogad vērtēs deviņās nominācijās, tajā skaitā tiks pasniegta balva par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā. Dalībnieki konkursā "Sējējs

2025" tiks vērtēti nominācijās "Gada lauku saimniecība", "Gada uzņēmums pārtikas ražošanā", "Ģimene lauku sētā", "Jaunais veiksmīgais zemnieks", "Gada veiksmīgākā kopdarbība", "Bioloģiskā lauku saimniecība", "Gada LEADER projekts vietējā rīcības grupā". Šajās septiņās nominācijās pretendents var pieteikt arī privātpersonas un juridiskās personas. Šajās nominācijās saimniecības un uzņēmumi konkursam var pieteikt arī paši savu uzņēmumu un saimniecību. Savukārt zinātnieku sniegtam velēta nominācija "Zinātne praksē un inovācijās".

Konkursa laureāti tiks apbalvoti ar Gada balvas "Sējējs" bronzas statuju, ZM diplomu un naudas balvu. Konkursa dalībniekus apbalvos konkursa noslēguma ceremonijā rudenī.

ZM Sabiedrisko attiecību nodaļa

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

← Atpakaļ 1 Osīši 7.5402 ha

Pamatinformācija Analīzes Darbi

Lauka Nr.: 1
Nosaukums: Osīši
Lauka platība, ha: 7.5402
Bloka Nr.: 12345-54321
Kultūraugu grupa: Zālāji
Kultūraugs: Ilggadīgie zālāji
Šķeme: Dekoratīvie
Ipašumtiesības: Ipašumā
Atzīmētie punkti: Lielais akmens
Piedīmes: ☒ Akatīva

Saglabāt Atcelt Sadedīt Apvienot

1. lpp. Jaunās kartes – redzi vairāk, plāno gudrāk

Plašās iespējas, ko sniedz “Mans Lauks” karšu sadaļa, ir būtisks atbalsts gan darbību plānošanā, gan ikdienas saimniecības vadībā. Karte ir instruments, kas palīdz skatīt laukus pārskatāmā veidā, izvērtēt to novietojumu, robežas un attiecības ar apkārtni. Piemēram, plānojot darbus vai deleģējot uzdevumus darbiniekiem, vari ērti parādīt konkrētā lauka atrašanās vietu, izmantojot precīzu kartes vizualizāciju.

Mainot pieejamos kartes slāņus, iespējams iegūt ļoti dažādu informāciju. “Mans Lauks” jaunums – šobrīd pieejami vairāki noderīgi slāņi – no LAD reģistrētajiem laukiem un lauku blokiem līdz VZD kadastra robežām un ZMNI meliorācijas datiem. Lauksaimniekiem, kuri strādā ar bioloģiski vērtīgajiem zālājiem, īpaši noderīgs būs BDUZ slānis, kas parāda šo teritoriju izvietojumu un palīdz ievērot apsaimniekošanas noteikumus.

Nozīmīgs jauninājums ir arī ortofoto attēlu un LIDAR zemes reljefa datu pieejamība. Ortofoto slānis sniedz vizuālu pārskatu par lauku un tā apkārtni – lieliski noder piekļuves plānošanai, tehnikas kustības organizēšanai vai robežu neskaidrību risināšanai. Savukārt LIDAR dati atklāj zemes reljefu – līdz pat sīkākajam pauguram vai ieplakai. Šī informācija ir lietderīga, plānojot mēslošanu, sēju, meliorāciju vai identificējot mitruma uzkrāšanās vietas.

“Mans Lauks” karte nav tikai informācijas avots – tā ļauj arī aktīvi darboties ar laukiem. Sistēmā iespējams precīzi izmērīt robežas, platības un garumus, kā

arī iezīmēt jaunus laukus vai rediģēt jau esošos. Pievieno objektus – akmeņus, celmus vai citus ainavas elementus, kas var ietekmēt tehnikas kustību. Nepieciešams sadalīt vai apvienot laukus? To vari izdarīt, nezaudējot vērtīgos vēstures datus par iepriekšējiem darbiem. Viss vienuviet, lai padarītu saimniekošanu pārskatāmu un efektīvu.

Lai orientētos savos laukos vēl ērtāk, “Mans Lauks” piedāvā **meklēšanas funkciju kartē** – ievadi adresi, kadastra numuru vai lauka bloka numuru, un atrod vajadzīgo vietu dažu sekunžu laikā.

“Mans Lauks” karte nav tikai informācijas avots – tā ļauj arī aktīvi darboties ar laukiem

Turklāt – karti iespējams izmantot arī mēslošanas plānošanā. Tas ļauj precīzāk izstrādāt mēslošanas plānus, uzlabot to atbilstību prasībām un vienlaikus paaugstināt darba efektivitāti.

Ērti izmantojams lauka saraksts – visa pamatā

Jo ērtāk un pārskatāmāk tu vari pārvaldīt savas saimniecības laukus, jo vieglāk kļūst plānot darbus, reģistrēt to gaitu un pieņemt pārdomātus lēmumus. “Mans Lauks” sadaļā “Lauki un darbi” tagad pieejamas vēl ērtākas meklēšanas un filtrēšanas funkcijas, kas ļauj ātri atrast konkrētos laukus, atlasot

tos pēc nosaukuma, numura, bloka numura, kultūrauga vai kultūrauga grupas.

Īpaši noderīga ir iespēja automātiski aprēķināt atlasīto lauku kopējo platību, kas ļauj precīzi sekot līdzi, kā mainās kultūraugu platības, un atvieglot darba plānošanu. Ja nepieciešams, visu lauku sarakstu vari eksportēt Excel formātā, tādējādi nodrošinot vieglu datu nodošanu citiem, piemēram, darbiniekiem vai konsultantiem.

Sistēma “Mans Lauks” ir noderīga un uzticama rīks visaptverošai saimniecības datu pārvaldībai. Tā apvieno būtisko – lauki, darbi, kartes, augu maiņas un mēslošanas plāni, noliktava – viss vienuviet, vienmēr pieejams un ērti lietojams. Turklāt ne tikai augkopībai – sistēmā pieejama arī lopkopības sadaļa, kas palīdz plānot un uzskaitīt dzīvnieku aprūpi, barošanu un veselības stāvokli.

Ja nepieciešams atbalsts sistēmas lietošanā, izmanto lietošanas instrukciju, kas ir pieejama sadaļā “Palīdzība” vai sazinies ar LLKC klientu atbalstu, zvanot pa tālruni 28337799, vai rakstot uz e-pastu klientu.serviss@llkc.lv. Ja nepieciešama padziļināta konsultācija par augkopību, droši vērsies tuvākajā **LLKC birojā** – mūsu speciālisti palīdzēs atrast piemērotākos risinājumus.

“Mans Lauks” – vairāk pārskatāmības, vairāk iespēju un vairāk atbalsta tavā saimniekošanā.

Sistēma izstrādāta EIP projektu Nr. 1800-A01612-000018 “Lauku saimniecību pārvaldības elektroniskās sistēmas izveide” un Nr. 18-00-A01612-000018 “Efektīvs vides un dzīvnieku labturības saimniecību monitorings” ietvaros.

Informāciju sagatavoja

LLKC Klientu apkalpošanas atbalsta daļa

**SADARBĪBA
AR SKOLĀM**

AKCIJA “SKOLAS DOBES 2025” SIGULDAS NOVADĀ

Foto: Austra Priepševa, Siguldas novada pašvaldība

Augu stādīšana Krimuldas vidusskolā

Ateries laiku, kad skolā vasaras brīvlaikā bija jākopj skolas “lauciņi” jeb dārzs? Katram pamatskolas skolēnam tika atvēlēta kāda dobe jeb dobes daļa, par kuru rūpēties vasarā. Tajos laikos šādas rūpes katram skolēnam šķita pēdējais, ko burvīgajās vasaras dienās darīt. Šodien ar pateicību varam atskatīties uz skolā ielikto pamatu un apzināties savu varēšanu veidot savu dārzu dobi patstāvīgi. Dzīvei noderīga prasme – pašam spēt izaudzēt pašpatēriņam vajadzīgo.

Ar nolūku atjaunot šo seno, piemirsto tradīciju tika iedzīvināta aktivitāte “Skolas dobes” Siguldas novadā. Un aizsākās šī iecere divu aktīvu sieviešu sarunā. 2024. gada aukstā marta dienā, tiekoties Zemkopības ministrijas un LLKC pārstāvjiem, Siguldas novada pašvaldības un Laurenču sākumskolas administrācijai, tika lemts par skolu ēdienkartēs iekļaujamo, lokāli audzēto pārtikas produktu īpatsvara palielināšanu. Kā viena no problēmām ēdienkartes papildināšanai tika akcentēta bērnu nevēlēšanās jeb ierobežotā izpratne par lokāli audzēto pārtikas produktu atpazīstamību un popularitāti.

Bērniem pasākums interesē

Tikšanās organizatori, LLKC Pierīgas birojs un Laurenču sākumskolas administrācija, tikšanās starplaikā vienojās par eksperimentālu risinājumu – ļaut bērniem veidot pašu audzētu dārzu un garšaugu dobes. Rezultātā 2024. gadā no februāra līdz septembrim Laurenču sākumskolas 1. un 2. klases skolēni, kopā 118 bērni, sēja pupas un garšaugus stādu ieguvei, izstādīja stādus un kartupeļus pašu gatavotās dobēs, rudenī – novāca ražu un augu atliekvielas, svinēja ražas svētkus ar pašu audzēto produktu ēdieniem. Skolas administrācija atzina, ka skolēnu pusdienu saturs jau šogad ir kļuvis gardāks. Ir mazāki atlikumi no skolas pusdienās pasniegtā, bērni labprātāk bauda dārzu ēdienus. Atsevišķi vecāki ir lūkojuši pēc padoma mājsaimniecībās dārzu dobjū ierīkošanai, atsaucoties bērnu interesei.

Interesi ieviest “Skolas dobes” aktivitāti izrādīja arī pārējās Siguldas novada skolas.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Šogad piepulcējas arī citas skolas

2025. gadā Laurenču sākumskolai piepulcējušās Krimuldas vidusskola, Inčukalna pamatskola, Mālpils vidusskola. 2. klases skolēni, kopskaitā vairāk nekā 220, sēj pupas un stāda kartupeļus, lai rudenī sacenstos par lielāko kartupeļu ražu.

Balvā būs klases ceļojums uz Priekuļiem, Agrolesursu un ekonomikas institūta (AREI) Priekuļu pētniecības centru. Bērni ir atzinuši balvu par vērtīgu. To jūtam bērnu aizrautībā un azartā.

Šī gada aktivitātei ir pievienotā vērtība – Latvijā selekcionēto kartupeļu šķirņu popularitātes veicināšana un pētījums, kurā piedalās arī bērni. Sadarbībā ar AREI Priekuļu pētniecības centru, Ilzi Dimanti, skolas dobēs tiek stādītas selekcionētās šķirnes ‘Lenora’ un ‘Magdalena’. Katrs stādījums tiek atzīmēts ar konkrētās šķirnes nosaukumu. Vienlaikus bērniem ir jāveic pieraksti par kartupeļu augšanas procesiem. Pieraksti rudenī tiks apkopoti un nodoti pētniekiem.

Viss ģeniālais ir vienkāršs – atrast laiku darbam ar bērniem un atsaucīgu skolas administrāciju, tas ir aktivitātes pamatā. Aktivitātes ietvaros kopā notiek trīs mācību stundas. Pirmā stunda – pupu sēšana dēstiem; Otrā stunda – pupu stādu izstādīšana un kartupeļu stādīšana; Trešā stunda – ražas svētki. Izmaksas: sēklas materiāls un vienreizlietojami trauki stādu ieguvei, dobes izveide (melnzeme, kārtis pupām), lielisks lektors–skolotājs. Pāris simti eiro.

Siguldas novada aktivitātes ieviešanā ļoti liela vērtība ir sadarbība ar Krimuldas pagasta zemnieku saimniecību “Zutiņi 1”, Rūtu Beiroti, kā arī saimniecībā iegūtais pupu sēklas materiāls. Rūtas aizrautība, vadot “Skolas dobes” mācību stundas, ierādot bērniem praksē darāmos darbus, ir lipīga. Interese par iesaisti ir katram bērnam un pieaugušajiem. Tas nozīmē: izveidot dobes skolā, atrast laiku tās kopta vasarā, atrast finansējumu, atvest zemi un iekurt ugunsgrūdu rudens ražas ballē. Līdzšinējā aktivitātes īstenošanas gaitā katrs iesaistītais ar sirsnību un interesi ir vēlējis pielikt savu roku un varēšanu bērnu praktiskās pieredzes veidošanā.

Aktivitātes ietvaros gūtās atziņas

Mācību procesā tiek iesaistītas visas piecas maņas – redze, tauste, oža, garša, skaņa. Praktiska dārza dobjū veidošana

Šeit aug
LATVIJAS KARTUPEĻI

‘LENORA’

attīsta bērnos atbildību par savu rīcību – rūpīgi kopts stāds dod ražu. Bērniem dārzeni var kļūt garšīgs ēdiens, apzinoties to izcelsmi un piedaloties to audzēšanā. Bērniņā iegūtā prasme izaudzēt pašpatēriņam vajadzīgo un pieredze par sēklas materiāla ieguvei tepat, mājās Latvijā, var nodrošināt konkurētspējīgu, prasmīgu cilvēka nākotni, mūsu nākotni.

Mācību pedagoģiskais atbalsts: skolu administrācija un klašu audzinātāji. Praktiskās nodarbības notika ar z/s “Zutiņi 1” Rutas Beirotes atbalstu un vadību. Materiālo resursu nodrošinājums – ar LLKC Pierīgas biroja atbalstu. Latvijā selekcionēto kartupeļu sēklas materiāls, informatīvie materiāli – ar AREI Priekuļu pētniecības centru un personiski Ilzes Dimantes atbalstu. Administratīvais atbalsts – Siguldas novada pašvaldība.

2024. gadā aktivitāte tika realizēta ar Valsts Lauku tīkla atbalstu, pamatojoties uz Zemkopības ministrijas un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra 2023. gada 29. decembrī noslēgto līgumu Nr. 2023/131. 2025. gadā aktivitāte tiek īstenota ar LLKC Pierīgas biroja pašu pelnīto līdzekļu finansējumu un iesaistīto partneru ziedotajiem materiāliem.

Aicinām līdzīgas aktivitātes ieviest arī citās Latvijas sākumskolās un to īstenošanā iesaistīt tuvāko, reģionālo LLKC biroju.

Kristīne
RAGAIŅE-VOLNIANSKA,
LLKC Pierīgas biroja vadītāja
e-pasts:
kristine.ragaine@llkc.lv
tālrs. 67973491

LIKUMDOŠANA

PALIELINĀTS MARKĒTĀS DĪZEĻDEGVIELAS DAUDZUMS RAŽOJOŠAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM

Valdība 20. maijā apstiprināja Zemkopības ministrijas veiktos grozījumus noteikumos par samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai lauksaimniekiem, palielinot marķētās dīzeļdegvielas daudzumu atkarībā no audzējamās kultūras. Tas darīts, lai Latvijas lauksaimnieki nezaudētu konkurētspēju vienotajā ES lauksaimniecības produkcijas tirgū.

Grozījumi noteikumos, ko ZM izstrādāja kopīgi ar lauksaimniekiem, palielina marķētās dīzeļdegvielas daudzumu lauksaimniekiem atkarībā no audzējamās kultūras, attiecīgi palielinot noteikto litru skaitu:

- augļkopībā no 130 uz 180 litriem par hektāru,
- dārzenkopībā no 130 uz 290 litriem par hektāru,
- konvenciālajām zālāju platībām no 130 uz 180 litriem par hektāru,
- bioloģiskajām zālāju platībām no 130 uz 145 litriem par hektāru,
- bioloģiskajām zālāju platībām, par kurām lauksaimnieks nodrošina konvencionālām platībām noteikto ieņēmumu un dzīvnieku blīvuma prasību, no 130 uz 180 litriem par hektāru.

Vienlaikus ir palielināts arī minimālo ieņēmumu kritērijs konvenciālajām saimniecībām no 350 uz 450 eiro par hektāru un bioloģiskajām saimniecībām – no 210 uz 270 eiro par hektāru, kas bija jādara, lai nodrošinātu neitrālu fiskālo ietekmi uz valsts budžetu.

Ņemot vērā veiktās izmaiņas, šogad pagarināts iesniegumu iesniegšanas termiņš marķētās dīzeļdegvielas saņemšanai līdz 2025. gada 10. jūnijam.

Noteikumi “Kārtība, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai (gāzeļļai), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem” stāties spēkā 2025. gada 2. jūnijā.

ZM informācija

UZŅĒMĒJDARBĪBA

“PUTNU FERMĀ” PUTNU NAV. TĀ IR APARTAMENTU MĀJA

Devos uz Jēkabpils novada Kūku pagastu, lai ap-runātos ar zemnieku saimniecības “Ezerkalni” darbīgo saimi viņu “Putnu fermā”. Vai tur mīt arī putni? Nē, ja nu vienīgi gājputni tuvumā esošajā Baļotes ezerā. Sastapu daļu no kuplās ģimenes, redzēju viņu darbus, paaudžu gudrību, latviskās vērtības, patriotismu, sapņus un plānus.

Dzintra Mikanovska par saimniecības izveidošanas sākumu

Kopš agronoma diploma iegūšanas LLA 1972. gadā viņa visus šos gadus bijusi saistīta ar laukiem, ar zemi un to, kas norisinās laukos dažādos laikos. Bijusi gan galvenā agronome, agroķīmiķe, strādājusi Viduslatvijas reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē. Līdztekus darbam laikā, kad laukos cilvēki atguvuši īpašuma tiesības uz savu zemi, veidoja savu saimniecību. Strādājot ar zemniekiem, radās doma par kooperāciju. Pagastā izveidojās zemnieku kooperatīvā sabiedrība “Kuziks”, vēlāk kooperatīvs “Vārpas”, līdz Jēkabpilī izveidojās LPKS “LATRAPs”. Zemnieku saimniecības lauku platības bija krietni lielākas, taču daļa lauku atradās tālu no mājām, darbs tajos prasīja daudz spēka. Dzintra, atbraukusi no darba, sēdās pie traktora vai auto stūres, veda no lauka graudus un palīdzēja citos darbos dzīvesbiedram Artūram. Gāja gadi, nejausība noveda pie vecas fermas iegādes. Pagājušā gadsimta astoņdesmito gadu sākumā netālu no mājām atradās putnu fermu komplekss, tur audzēja vistas, pīles, fazānus. Viena no kompleksa ēkām bija saglabājusies līdz mūsdienām. Tieši šīnī laikā bija radusies vajadzība pēc jaunas nozares izveides. Ģimene nolēma samazināt graudkopības platības, pārdodot daļu zemes, bija iespējams iegādāties bijušo putnu fermu un veikt investīcijas, lai to atjaunotu.

Saimniece
Dzintra
Mikanovska,
viņas meita Ieva
Rožlapa un
Ievas jaunākie
bērni – Margērs
un Astrīda

Foto: Anita Puka

ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA “EZERKALNI”

- Dibināta 1996. gadā.
- Patlaban apsaimnieko ap 50 ha graudaugu platību, nodarbojas ar tūrisma pakalpojumu sniegšanu.
- Ir LLKC Jēkabpils biroja ilggadējs klients.
- Īpašniece Dzintra Mikanovska ir diplomēta agronome, Latvijas Agronomu biedrības Goda biedrs. Vada saimniecību kopā ar dzīvesbiedru Artūru un meitas Ievas Rožlapas ģimeni.

Kāpēc vajadzīga jauna nozare, stāsta Dzintras meita Ieva Rožlapa

Ieva vienmēr ir redzējusi un sapratusi zemnieku ikdienu, taču “vilkme” bija citā virzienā. Viņa ieguvusi izglītību saistībā ar kultūras un mākslas menedžmentu. Jau studējot, viņa “Ezerkalnos” organizēja dažādus plenērus, no tiem izauga projekti jauniešiem, pēc tam arī pieaugušajiem, koncerti, dzejas lasījumi. Bija nepieciešamas telpas, radās

doma par kempinga mājiņu izveidi. Tā radās kempings “Brēdiķu krasts”, kas apmeklētājiem gada siltajā laikā piedāvā trīs kempinga mājiņas, ugunsкура vietas, iespēju uzcelt teltis meža un pļavas malā, peldvietu pie Baļotes ezera, SUP dēļu un airu laivas nomu. Ja apmeklētāji vēlas, atpūtu var apvienot ar makšķerēšanu speciāli iekārtotos makšķerēšanas sektoros piederošajā krasta līnijā, tikai jāatceras, ka ezerā ir licencētā makšķerēšana. Ir bijusi iesaiste makšķerēšanas sacensībās, tai skaitā arī pagājušajā gadā notikušajā pasaules čempionātā karpu makšķerēšanā sievietēm un jauniešiem. Kopš pagājušā gada, kad pieejami apartamentu dzīvokļi “Putnu fermā”, arī makšķernieku ģimenes var doties līdzī un atpūsties. Turklāt šī vieta atrodas 15 minūšu brauciena attālumā no Jēkabpils. Domu par uzņēmējdarbību tūrisma jomā Ieva prezentēja 2017. gada sākumā LLKC konkursa “Laukiem būt!” reģionālajai žūrijai. Daudz kas no toreiz plānotā ir piepildījies. Ieva ir pateicīga

“Putnu fermas apartamenti”

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Foto: no saimniecības arhīva

Apartamentu iekštelpas

vecākiem: “Gribējām būt laukos, vecāki iedeķa platformu, lai varam palikt laukos, bet nenodarboties ar lauksaimniecību”. Šobrīd sezonas lauku darbos nedaudz iesaistās vīrs Guntars. Svarīga ir komanda, katrs zina savus darbus un iesaistās pēc savām spējām. Pat mazais dēls Mārgers, kuram vēl nav pieci gadi, jautā: “Ko varu palīdzēt?”

Ievas un Guntara Rožlapu ģimenē ir seši bērni, jaunākajai meitai Astrīdai tikai pusgadiņš. Droši vien kāds no viņiem turpinās iesākt, tāpat kā Ieva pavisam drīz pārņems savu vecāku saimniecību.

Paaudžu maiņa – emocijām bagāts stāsts

Bieži paaudžu maiņu uztver saasināti, jo mūsdienu paaudzēs šajā jautājumā nav bijusi liela pieredze. Katram no mums ir savs viedoklis. Latvijas Jauno zemnieku klubs pirms kāda laika veica aptauju, lai uzzinātu viedokli par paaudžu nomaiņu lauksaimniecības uzņēmumos un saimniecībās. Vairāk nekā 80% aptaujāto to raksturo ar vārdiem: sarežģīta, grūta, saspringta un interesanta, tikai retais to dēvē par vienkāršu. Vairākums piekrīt, ka jaunie spēji ieviest inovācijas. Pavīd arī doma, ka jaunās paaudzes ienākšana vadības procesos vecākiem sniedz gandarījumu, jo ceļš tiek turpināts. Jautājot Dzintrai, vai ir gandarījums par to, ka saimniecība tiks pārņemta, atbilde ir: “Jā!” Savukārt Ieva atzīst, ka tā ir liela atbildība, taču paaudžu nomaiņa ir viena no cilvēces pamatvērtībām. Tāpēc Ieva saka: “Pasaule ir mainījusies, bet pamatvērtības nav mainījušās. Zeme ir zeme, gaiss ir gaiss, jūtas pie pamatvērtībām”. Ieva vēlētos, lai visi bērni būtu te, “Ezerkalnos”, un piedalītos saimniecībā, bet viņiem ir savi “muskulī” jāuzaudzē, ir jānotic pašiem sev. “Labi, ja vecāki notic, bet svarīgāk, ja viņi no-

tic paši sev,” tā uzskata Ieva. Visas paaudzes turas kopā un tikai sadarbībā un savstarpējā uzticēšanās ir spēks.

“Putnu fermas apartamenti” – vieta ārpus pilsētas ar stāstu un nākotni

Viesiem “Putnu fermas apartamentu” ir pilnībā renovēta bijusī ferma, kurā, saglabājot ēkas ārējo kontūru un pret dienvidu sauli izvietotos virsgaisma logus, izbūvētas dzīvojamās un atpūtas telpas. Šeit visas ikdienā nepieciešamās ērtības apvienotas ar iespēju baudīt Baļotes ezera tuvumu. Šobrīd atjaunota un pieejama īrei arī svinību jeb kamīnzāle, tajā esošais kamīns vienmēr rada mājīgu sajūtu.

“Putnu fermas apartamentos” līdzās trim šobrīd izīrējamiem dzīvokļiem ir arī Rožlapu ģimenes dzīvoklis. Ērti – nav tālu jādodas uz darbu arī Guntaram. Viņš ir sertificēts pirtnieks un viņa darba lauks ir mājas galā ierīkotā pirts ar kubulu uz terases. Guntars un arī Ieva ir mācījušies pie Latvijā zināmajiem profesionālajiem pirtniekiem Jura un Aelitas Batņām pirts skolā “Lielzemes”. Tur apgūtās zināšanas tiek liktas lietā pirts rituālos, radot mieru, harmoniju un saikni ar mūsu senču tradīcijām. Guntars atzīst, ka cilvēki atnāk uz pirti saspringuši, nezina, kas viņus sagaida. Ierodoties otrreiz, viņiem jau ir interese, ko vēl varētu piedāvāt. Guntars ir pārliecināts, ka pilnvērtīgs pirts rituāls veicina ķermeņa rekreāciju (fizisko un garīgo spēju atjaunošana). Tuvākajā laikā viņi gaida ciemos savus skolotājus, un nākotnes ieceres saistītas ar pirts latviskas rekreācijas virzienu. Straujajā ikdienas ritmā cilvēki sāk novērtēt pavadīto laiku ārpus pilsētas un enerģijas atjaunošanu pirtī prasmīga pirtnieka rokās.

Lielajiem bērniem šī ir vieta, kur atgriezties brīvdienās, šobrīd viņiem

Atpūta uz ūdens Baļotes ezerā

ir savas profesiju izvēles, taču visi regulāri ierodas un palīdz, ir ieinteresēti un lepojas ar padarīto.

Te ir vieta, kur satikties draugiem, dalīties pieredzē ar citiem jaunajiem uzņēmējiem. Viena no viņām – Egita Gaļina no Variešu pagasta – man pastāstīja: “Ievu un viņas saimi pazīstu jau kādu labu laiciņu. Mājā pabiju gan tās celtniecības stadijā, gan arī, kad tā ir finiša taisnē. Apbrīnoju, ar kādu jaudu un tempiem viņi metās iekšā šajā projektā. Bet, ja ir vīzija – tad tik vien jādara! Kādu laiciņu ar ģimeni briedām pirts rituālam, bet, kā jau nereti mēdz gadīties – viens darbs, otrs un tas tiek pārbīdīts uz vēlāku laiku. Un vajadzēja sagadīties tā, ka piedzīvoju emocionāli sakāpinātu nedēļu, vajadzēja drauga plecu. Zvanu Ievai, stāstu un viņa saka – atbrauc svētdien, ieliksīm tevi pirtiņā. Atbraucu arī. Un kā nākamajā dienā rakstīju sava Instagram profila īso stāstiņu sadaļā – gribu ikvienam novēlēt piedzīvot pirts rituālu. Nevis vienkārši pirti, bet īstu rituālu. Tas bija ne tikai visvisādi sildoši, bet arī ārkārtīgi atbrīvojoši un dziedinoši. Ir lietas, kuras grūti izstāstīt vārdiem. Šī bija tāda pieredze, kuru vajag katram pašam piedzīvot.”

Dzintras atziņa: “Te veidojas kopienas attiecības, arī kaimiņi jūtas drošāk, ja blakus ir apdzīvots.” Ieva ir pārliecināta: “Laukos viss notiek un viss ir pa īstam.”

Paaudžu maiņas rezultātā saimniecība ieguvusi jaunu virzienu, saglabājot vietas vēsturisko šarmu un apvienojot to ar mūsdienu komfortu. Lai izdodas ar viesu uzņemšanu “Putnu fermas apartamentos”!

Anita PUTKA,
LLKC Jēkabpils
biroja uzņēmējdarbības
konsultante
e-pasts: anita.putka@llkc.lv
tāl. 65207071 un 26511269

DĀRZKOPIĒBA

VAI BIOLOĢISKĀ DĀRZENĶOPĪBA VAR BŪT INDUSTRIĀLA?

Dānijas pieredzes braucienā apmeklētā saimniecība *Alex Maanssoons farm* (<https://www.maanssoons.dk/en/>) ir atsevišķa stāsta vērtība. Viens ir tas, ka tā ir sertificēta bioloģiskā saimniecība. Otrs, ka tā ir milzīga saimniecība. Treškārt, ka tajā tiek izmantotas inovatīvas dārzenķu audzēšanas metodes. Ceturtkārt, tajā tiek apvienotas nozares, kādas tāda izmēra saimniecībās neapvieno.

Tā ir pati lielākā Dānijas bioloģiskā saimniecība ar vairāk nekā 1000 ha izmantojamās zemes. Interesanti, ka nu jau vairākas sezonas daļā saimniecības saimnieko arī integrēti. Piemēram, tādām kultūrām kā dažāda veida sīpoli pieprasījums ir tik liels, ka tikai ar bioloģiskām metodēm vien esošajās platībās saimniecība nespēj nodrošināt vajadzīgo daudzumu. Audzēts tiek ļoti plašs kultūru klāsts, ietverot gandrīz visas izplatītākās dārzenķu sugas, kopā vismaz 31 dažāda, kas audzētas bioloģiski. Uzmaniņu pievērš dārzenķu audzēšanas karte, kas ļauj kā vairumpircējiem, tā pircējiem tiešajā pārdošanā (saimniecībā ir savs dārzenķu preču veikals) redzēt, kurā no gada sezonas nedēļām būs pieejami attiecīgās sugas dārzenķi. Klientiem ļoti ērti un saprotami. Tas ir panākts ar perfektu plānošanu un precīzu darbu izpildi. Uz mūsu ierašanās laiku redīsi pirmajā aprītē jau bija sasēti uz lauka un nosegti ar agrotīklu. Tas ir uzkrātās pieredzes un darba rezultāts un milzīga atbildības uzņemšanās klientu priekšā.

Dēsti tiek ievesti

Dārzenķu audzēšanai visām kultūrām, kurām ir nepieciešami dēsti, tie tiek ievesti no trīs kompānijām Nīderlandē un Vācijā. Pateicoties augstajām tehnoloģijām,

Kopā pie saimniecības veikala

jām, dēsti saimniecībā ierodas pēc stingri sastādīta grafika ar dienas precizitāti. Tas nozīmē, ka saimniecībā ir izrēķināts, ka nodarboties vēl ar dārzenķu dēstu audzēšanu nav ekonomiski izdevīgi. Tas ir arī saprotams, jo šobrīd to audzēšana ir tuvu rūpnieciskam līmenim. Tiek izmantotas klimata kameras, automatizēta substrātu uzpilde, dēstu mēslošana, laistīšana un to augu aizsardzība. Šie uzņēmumi, pateicoties specifikai, ir dēstu audzēšanas procesu pilnībā automatizējuši, kur cilvēks vairs tikai vada šos procesus. Tas notiek kā rūpnīcā, nodrošinot nemainīgu dēstu kvalitāti ļoti lielos apjomos, kas nodrošina precīzus grafikus ar nevainojamu piegādi. Latvijā, ņemot vērā, ka dārzenķu platības nav tik lielas, šo kompāniju pakalpojumus gandrīz neizmanto. Audzējot dēstus pie mums, tie neiznāk tik kvalitatīvi un lēti, kas nevar neietekmēt dārzenķu audzēšanas ekonomiku.

Milzīgas dārzenķu glabātuves

Ir uzbūvētas milzīgas glabātuves, kurās tiek novietoti visi vajadzīgie dārzenķi, sākot no sīpoliem un beidzot ar kāpostiem. To kapacitāte ir pietiekama,

lai visus dārzenķus, kurus ir nepieciešams uzglabāt, varētu uzglabāt gandrīz līdz pavasarim. Modernās klimata iekārtas ļauj precīzi nodrošināt uzglabāšanas režīmus, praktiski izvairoties no zudumiem uzglabāšanas laikā.

Dārzenķu pirmapstrādes cehos visas augu atliekas, kas rodas produkciju sagatavojot, gan no uzglabātās produkcijas, gan svaigās produkcijas, kas tiek sezonas laikā sagatavota nosūtīšanai, nonāk šahtās ar transportieriem, kas šīs atliekas iznes ārpusē, no kurienes tās atkarībā no vajadzības nogādā vai nu uz biogāzes staciju vai kompostēšanas laukumu.

Viena no būtiskajām bioloģisko atkritumu likvidēšanas metodēm ir aerobā kompostēšana. Kompostējamais laukums ir betonēts, bet nav izbūvēts ar atbilstošu kritumu līdz 4°, kas nozīmē, ka lietus laikā ir problēmas ar liekā ūdens novadīšanu. Ūdens paliek uz laukuma, tā veicinot nevajadzīgu anaerobos (pūšanas) procesus. Tā rezultātā bojātas tiek gan uzkrājamās kompostēšanas sastāvdaļas, gan ietekmēts kompostēšanas process, gan gatavais komposts. To

Robotizētais lāzera ravētājs. Redzami lāzери, kas ir galvenie darba veicēji nezāļu iznīcināšanā

Sākums jaunai komposta stirpai, tiek smalcināti sīpolu atkritumi

Komposta ekstraktors paredzēts komposta dzīvo mikroorganismu noskalošanai

apliecina arī saimniecības agronomi, ka 2024. gada lietainās sezonas dēļ komposts nav labākās kvalitātes. Komposta kaudzes tiek veidotas pārāk lielas, kas liedz tās pilnvērtīgi apskābekļot. Liekā mitruma dēļ daļa komposta ir lielos gabalos, kas nav pilnvērtīgi sadalījušies. Te nu lieliski noder citur redzētais, ka komposta pārklājs arī ir ļoti vajadzīga lieta, kas pasargā no apkārtējās vides negatīvās ietekmes – saules, karstuma, vēja un slapjuma, pārmērīgiem nokrišņiem. Nestandarta sīpoli satur daudz sēra, tos, lai negatīvi neietekmētu kopējo kompostēšanas procesu, nedrīkst pievienot vairāk kā 5% no kopējas kompostējamās masas. Kompostēšanas mēģinājumi Latvijā šajā aukstajā pavasarī uzrādīja vēl vienu problēmu, ka bez pārklāja komposta kaudzes pārāk ātri atdziest.

Ir izbūvēta tehniskā iekārta komposta ekstrakta gatavošanai, kas sastāv no komposta materiāla noskalošanas iekārtas un trīstonnīga aeratora, kur tiek padots gaiss. Iegūtā komposta “tēja” tiek atšķaidīta ar ūdeni un izsmidzināta uz dārzeņu eksperimentālajiem laukiem. Komposta iegūšana komposta ekstrakta vajadzībām notiek zem jumta, izmantojot Džonsona Sju metodi.

Tehniskais nodrošinājums

Tehniskais nodrošinājums ir milzīgs, moderns un daudzveidīgs, lielākais specializētais dārzeņu tehniskais parks, kāds jebkad ir redzēts. Saimniecība īpaši var lepoties ar to, ka ir bijusi viena no pirmajām Eiropā, kad savā saimniecībā sāka ieviest augstas precizitātes ravētājus, sākot no mehāniskiem, kurus vada video kameras, līdz beidzamās paaudzes ravēšanas robotam, kura kameras atpazīst nezāles un tās tiek izdedzinātas ar lāzeru. Labums ir tas, ka augsnes virskārta paliek neskarta, kas nodrošina tās struktūras saglabāšanu. Liels darbs ir bijis jāie-

gulda, lai kameras atpazītu tieši saimniecībā esošās nezāles. Ņemot vērā, ka Dānijā ir viens no dārgākajiem roku darba spēkiem Eiropā, katra funkcija, kur roku darbu var aizstāt ar tehniskiem risinājumiem, ir zelta vērtība.

Vēl viens virziens saimniecībā ir biogāzes ražošana. Tas ļauj nodrošināt daļu no saimniecībā nepieciešamās enerģijas. Tas veiksmīgi palīdz saimniecībā radītos bioatkritumus pārvērst biogāzē siltuma iegūšanai. Daļu no gāzes pārdo vīrietājam pašvaldībai administratīvo un dzīvojamo ēku apsildei. Pārī paliek digestāts, kas ir vērtīgs mēslojums pēc barības vielām prasīgajiem dārzeniņiem. Ir jāpiebilst, ka, neskatoties uz pozitīvo ietekmi uz dārzeņu ražu un salīdzinoši neitrālo vai nepilnīgi izpētīto ietekmi uz augsnes mikrobioloģiju, tam piemīt augsnes agregātus noārdoša ietekme (pētījumi Austrijā). Jumtu platības pārsvarā ir noklātas ar saules paneļiem, kas palīdz risināt elektroenerģijas vajadzību saimniecības industriālajām ēkām.

Lai nodrošinātu nepārtrauktu lauku darbu norisi, pašiem ir savas darbnīcas, silto darbnīcu ieskaitot. Daudz darbu veic paši, bet īpaši sarežģītos gadījumu-

mos izmanto arī servisu pakalpojumus. Plašais tehniskais parks ļauj rast risinājumus pat tajos gadījumos, kad īslaicīgi kāds agregāts iziet no ierindas.

Vistū audzēšana

Ļoti interesanta ir vistu audzēšana ļaī un olām, pēc kurām pieprasījums ir milzīgs. Vistu kūtis ir izvietotas astoņās vietās enerģētisko kārkļu dārzos. Tas ir aprīts ekonomikas cienīgs piemērs. Vispirms enerģētiskie kārkli ir atjaunojams resurss, kuru ik pēc 3–4 gadiem atkal var nopļaut, lai iegūtu šķeldu, kura tālāk tiek transformēta divos virzienos. Viens – šķelda tiek izmantota vistām pakaišiem, ne tikai kūtis, bet tiešā kūts tuvumā, kur vistas pastaigājas. Kārkli nodrošina arī vistu labturību, tās var brīvi doties pastaigās kārkļu audzē, kur tām ir ēna un tās var brīvi kašāties. Kārkļu šķelda ļoti labi spēj akumulēt vistu mēslas esošo amonjaku, tā samazinot ne tikai tā zudumus, bet arī uzlabojot gaisa kvalitāti fermā un ap to. Otrs – šķelda tiek izmantota kā viena no galvenajām sastāvdaļām kompostēšanā. Šāds risinājums ir agromežsaimniecības metode, kas apvieno sevī mājputnu audzēšanu un to ganīšanu enerģētisko kultūru platībās.

Saimniecība ne tikai nodrošina Dānijas lielākos tirdzniecības tīklus, bet arī aktīvi tirgojās uz vietas saimniecībā savā veikalā.

Saimniecība darbojas kā vienots organisms, kur katrai nozarei ir sava funkcija, kas uzņēmumam ļauj darboties stabili un energoefektīvi. Inovatīvie tehniskie risinājumi ļauj precīzi un videi draudzīgi saimniekot, vienlaikus bioatkritumi tiek pārvērsti kompostā un biogāzē. **LU**

Bioloģiskie sīpoli, kas safasēti realizācijai

Māris NARVILS,
LLKC vecākais
speciālists dārzkopībā
e-pasts:
maris.narvils@llkc.lv
tālrs. 29609943

LEADER

KUR SMARŽO PĒC MĀJĀM: “CELMS MAIZE” STĀSTS KULDĪGĀ

Maize cilvēka uzturā jau izsenis ieņem īpašu vietu – tā ir gan pirmās nepieciešamības produkts, gan ēdienreizes centrālais elements, ko var baudīt gan vienu pašu, gan kā piedevu. Iespēja iegādāties svaigi ceptu maizi no rīta brokastīm vai vakarā – vakariņu galdam – ir pieejama visiem LEADER vietējās rīcības grupas “Darīsim paši!” teritorijā dzīvojošajiem un viesiem.

Šķietami vienkāršs mirklis – šķēle vēl siltas maizes ar saldkrējuma sviestu kļūst par izcilu baudu, kas uzrunā visas maņas. Tieši šī izjūta raksturo projekta iesniedzēja biznesa redzējumu: ik rītu piedāvāt uz vietas, maiznīcā, ceptu, no augstvērtīgām izejvielām gatavotu maizi, kas top pēc mūsdienīgas, pārbaudītas receptūras. Ražošana notiek atvērtā tipa ceptuvē-kafejnīcā, kur klienti ne vien iegādājas produktu, bet arī vēro tā tapšanas procesu – tas rada uzticību, pievienoto vērtību un ciešāku saikni ar vietējo ražotāju.

Kuldīgas sirdī, Liepājas ielā 23, atrodas neliela, bet īpaša maiznīca “Celms maize”, kas kļuvusi par iecienītu vietu gan vietējiem iedzīvotājiem, gan pilsētas viesiem. Šī ģimenes uzņēmuma stāsts ir par sapni, kas pārtapis realitātē, un par mīlestību pret kvalitatīvu, dabīgu pārtiku. “Dabīgais ieraugs ir iemesls, kāpēc nevaram aši piecept klāt vēl maizi, kad tā ir izpirkta,” stāsta ceptuves galvenais maiznieks Aigars Celms. “Ieraugs padara maizes gatavošanas procesu lēnu un pamatīgu, un tieši tādēļ ierauga maize ir tik īpaša un garšīga.”

Ierauga sastāvā atrodas labās baktērijas, kuras maizes raudzēšanas procesā “apēd” lielu daļu glutēna un padara maizi pilnvērtīgāku uzturvietu ziņā. Ieraugs arī ir iemesls, kāpēc daudzi cilvēki jūtas labi pēc ierauga maizes ēšanas, pat ja klasiskā veidā maize viņiem parasti rada diskomfortu: “Ieraugu atradīsi pilnīgi visās mūsu maizēs, kā arī gardajos sāļajos krekeros un kardamona maizītēs.”

No mājas cepeškrāsns līdz savai maiznīcai

“Celms maize” dibinātāji Aigars un Kristīne Celmi kopā ar draugiem Aigaru

Ceptuve
“Celms maize”

un Katrīnu Mamjiem savu ceļojumu uz maizes pasauli sāka mājas apstākļos, cepot maizi ģimenes vajadzībām. Iedvesmu viņi guva, viesojoties pie draugiem Kanādā, kuri dalījās ar savām zināšanām par dabīgā ierauga maizes cepšanu. Saprato, ka mājas cepeškrāsns nespēj apmierināt pieaugošo pieprasījumu, Celmu ģimene nolēma paplašināt savu darbību un atvēra maiznīcu Kuldīgā. Viņi saņēma atbalstu no LEADER programmas, kas palīdzēja iegādāties nepieciešamās iekārtas un iekārtot ceptuvi.

LEADER finansējums – lai palīdzētu jaunajiem uzņēmējiem spert pirmos soļus

LEADER instruments veidots tā, lai jaunie uzņēmēji, kuri vēlas uzsākt savu darbību lauku teritorijās, var izmantot vairākas iespējas īstenot savas radošās idejas.

Projektā iegādāts maizes un konditorejas ražošanas iekārtu un aprīkojuma komplekts un iekārtotas nelielas kafējnīcas telpas, kur kopā ar gardu kafiju iespējams produkciju nobaudīt uz vietas. Gatavojot mīklu un pēc tam to ieveidojot kukulišos, bagetēs, smalkmaizītēs un vēl daudzos citos produktos, ikvienam saprotams, cik “maizes loks” ir nebeidzams. Viss sākas ar dabīgo ieraugu, miltiem, sāli un ūdeni. Tas izklausās vienkārši, viena šķēle svaigi ceptas maizes ar saldkrējuma sviestu – bauda garšas kārpīnām. Tieši šie pāris teikumi īsumā raksturo projekta iesniedzēja biznesa re-

dzējumu. Katru rītu pieejama uz vietas cepta svaiga maize no kvalitatīvām izejvielām, kas pieejama atvērtā tipa ražotnē/kafejnīcā, kur ikvienam klientam ir iespēja redzēt maizes gatavošanas procesu.

Maize ar raksturu un stāstu

“Celms maize” piedāvā dažādu veidu maizi, tostarp klasisko baltmaizi, rudzu maizi, bagetes, fokačas, kā arī maizes ar olīvām un sēklām. Maize tiek cepta no dabīgā ierauga, kas nodrošina īpašu garšu un tekstūru, kā arī labvēlīgi ietekmē gremošanu. Rudzu milti tiek iegūti no bioloģiskās zemnieku saimniecības “Kaņepītes”, kas garantē augstu kvalitāti un autentisku garšu.

Ceļojumu uz maizes pasauli kopīgi uzsāka Aigars un Kristīne Celmi kopā ar draugiem Aigaru un Katrīnu Mamjiem, kuriem bijusi liela nozīme arī ideju īstenošanā.

Projekta īstenošanā Aigaram ir liela praktiska pieredze darbā *HoReCa* sektorā, tieši kafējnīcu/bāru darbības uzsākšanā un vadīšanā. Viņš vairākus gadus ir strādājis kopā ar sabiedrībā atpazīstamo pavāru Mārtiņu Sirmo. Pēdējos trīs gadus maiznieks Aigars ir vadījis Kuldīgā labi atpazīstamo kafējnīcu “Rezidence cafe Venta”. Viņam ir arī liela praktiskā pieredze un atbilstoši sertifikāti kafijas grauzdēšanas un pagatavošanas jomā, kura apgūta gan Latvijā, gan ārvalstīs (Kanādā, Islandē).

Maize, kuru cep maiznīcā, ir unikāla ar to, ka tās īpašā recepte ir aizgūta no pasaules slavenās Kalifornijas ceptuves “Tartine Bread”, ko ir izveidojis Čads Robertsons, kurš ir strādājis kopā ar maizes cepējiem gan ASV, gan Francijā. Maiznieks ir veicis izpēti un izmēģinājumus, kā arī apkopojis klientu atsauksmes un secinājis, ka šī recepte gūst vislabākās atsauksmes. “Tā ir ļoti viegli papildināma un “apspēlējama”, lai izveidotu citas garšas, un citus maizes veidus,” stāsta galvenais maiznieks Aigars Celms.

Iesaistās biedrībā “Darīsim paši!”

Pateicoties biedrības “Darīsim paši!” atbalstam, šī ideja varēja pāraugt par reālu uzņēmējdarbības projektu, kas balstīts uz starptautiski atzītu pieredzi un vietējām vērtībām. Biedrības snieg-

Šķēle vēl siltas maizes ar saldkrējuma sviestu kļūst par īstu baudījumu

tais ieguldījums ir nozīmīgs solis ceļā uz kvalitatīvas un autentiskas maizes cepšanas uzsākšanu Kuldīgas pusē. Tas ļāva realizēt ieceri par maiznīcu, kur tiek izmantoti bioloģiski vietējie produkti, kā arī īstenota labās ārvalstu prakses ieviešana. Attīstot beķereju, uzņēmēji ir sagatavojuši nākamo pieteikumu LEADER finansējuma iegūšanai, kura ietvaros iecerēts attīstīt kārtainās mīklas izstrādājumu ražošanu.

Saldumi un kafija gardēžiem

Papildus maizei "Celms maize" piedāvā arī dažādus saldumus, piemēram, tahini šokolādes cepumus, mandeļu

keksus, banānu maizi un skones. Šie gardumi ir piemēroti arī vegāniem, un tos bieži vien papildina ar kvalitatīvu kafiju, kas pieejama ar dažādiem piena aizvietotājiem, piemēram, zirņu pienu.

Vieta ar sirdi un dvēseli

Maiznīcas nosaukums "Celms" nav izvēlēts nejauši – tas simbolizē saknes, stiprumu un ģimenes uzvārdu. Celmu ģimene ir radījusi vietu, kurā valda mājīgums, sirsnība un patiesa mīlestība pret savu darbu. Ja esi Kuldīgā, noteikti apmeklē "Celms maize" – vietu, kur maize tiek cepta ar mīlestību un cieņu pret tradīcijām!

Ja tev ir kāda ideja, kuru vēlies īstenot – atrodi savas teritorijas vietējo rīcības grupu (VRG) un sazinies ar to! VRG palīdzēs saprast, vai tava ideja atbilst vietējās attīstības stratēģijai. Iesniedzot savu projektu, tas piedalīsies projektu konkursā, uz kuru pieteikšanos konkrētās teritorijas VRG izsludinās savā noteiktā laikā. Nepalaid garām – sazinies ar savu VRG jau šodien!

PROJEKTS

DAŽĀDI LAUKSAIMNIECĪBAS DATI BŪS SAISTĪTI VIENOTĀ SISTĒMĀ

Vienviet uzkrāti un apkopoti dati, automātiska to apmaiņa, novēršot nepieciešamību datus ievadīt atkārtoti, datu kontrole un precizitātes izvērtēšana – tāds ir gaidāmais rezultāts projektam "Zemkopības nozares ģeotelpisko risinājumu pilnveide gudrai zemes apsaimniekošanai, politikas prognozēšanai un plānošanai pārejai uz zaļo ekonomiku".

Vienā kopīgā sistēmā apvienotie lauksaimniecības dati, kas būs uzticami, aktualizēti un detalizēti, sniegs arī vajadzīgo informāciju Kopējās lauksaimniecības politikas īstenošanai Latvijā un dos ieguldījumu arī lauksaimniecības attīstībā. Digitālās sistēmas, ko pilnveido, īstenojot projektu, pilnībā nodrošinās lauksaimniecībā izmantojamās zemes pārvaldību, ģeotelpiskās informācijas datu slāņu koplietošanu un monitoringu par zemes apsaimniekošanu – brīdinā-

jumus lauksaimniekiem par veiktajām darbībām, audzētajām kultūrām, termiņiem un nosacījumiem.

Valsts sekretārs Ģirts Krūmiņš: "Pašlaik soli pa solim sakārtojam mūsu iestāžu pārziņā esošās digitālās datu pārvaldības sistēmas, lai tās mūsu uzņēmējiem būtu ērti lietojamas. Kad darbu pabeigsim, lauksaimniekam savi dati būs jāievada tikai vienreiz un tikai vienā sistēmā, jo tos datus, kas jau atradīsies citās sistēmās, piemēram, Valsts ieņēmumu dienestā vai Centrālajā statistikas pārvaldē, lauksaimniecības nozares atbalsta sistēma automātiski atradīs un izmantos. Tātad lauksaimniekam tie nebūs vēlreiz jāievada, un viņš varēs savu laiku veltīt uzņēmējdarbībai."

Lauku atbalsta dienests (LAD) šajā projektā veido zemkopības nozares koplietošanas Ģeogrāfiskā informācijas sistēmas risinājumu, kurā visas lauksaimniecības atbalsta iestādes varēs piekļūt nepieciešamajiem ģeo-

telpiskās informācijas slāņiem, kā arī veidot, uzturēt un koplietot jaunus ģeotelpiskās informācijas slāņus.

Savukārt Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD) nodrošina atbalstu lēmumu pieņemšanai par kaitīgajiem organismiem, augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļu iegādi, izlietojumu, uzskaiti un kontroli atbilstoši ES Zaļā kursa un Kopējās lauksaimniecības politikas prasībām.

Zemkopības ministrija, LAD un VAAD projektu sāka īstenot 2023. gada rudenī, un tas ir jāpabeidz līdz 2026. gada vasaras sākumam.

Projektu finansē no Eiropas Atveseļošanas fonda līdzekļiem, tā kopējās izmaksas ir 2,8 miljoni eiro. Projekts iekļaujas Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijas 2.1.3.1.i. "Datu pieejamība, koplietošana un analītika" projektā (Nr.2.1.3.1.i.0/1/23/I/VARAM/001).

ZM informācija

MEŽSAIMNIECĪBA

PLĀNO GUDRI – IZMANTO CO₂ BILANCES KALKULATORU!

CO₂ kalkulators meža apsaimniekotājiem – jauna, Latvijā izstrādāta platforma, kas dod iespēju noteikt meža apsaimniekošanas darbību ietekmi uz CO₂ piesaisti un SEG emisijām.

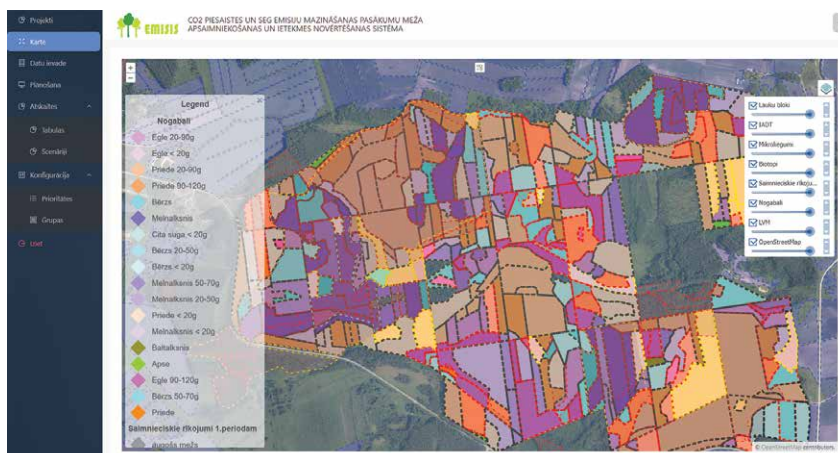
Variējot ar dažādiem meža apsaimniekošanas scenārijiem, koku ciršanas intensitāti un mērķtiecīgajiem oglekļa piesaistes pasākumiem, lietotājam ir iespējams noskaidrot sev vēlamo meža apsaimniekošanas scenāriju un oglekļa piesaistes bilanci.

Ko kalkulators piedāvā?

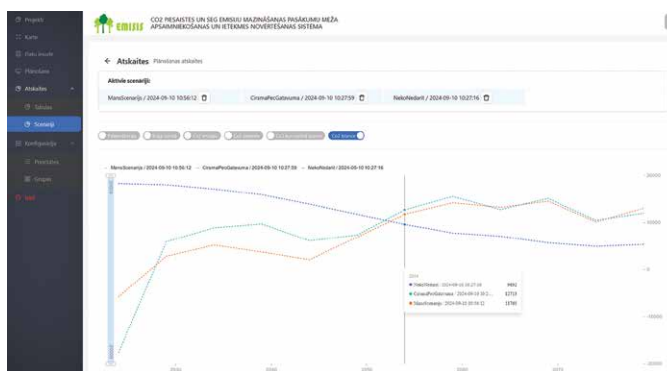
- Aprēķini balstīti uz reāliem un aktuāliem meža datiem no VMD GIS;
- Vairāki apsaimniekošanas scenāriji (t. sk. arī mežā neveicot nekādu saimniecisko darbību);
- CO₂ piesaistes un emisiju bilances aprēķins katrai mežaudzei;
- Grafiski salīdzināmi rezultāti – izcirstā, paliekošā krāja, CO₂ piesaiste, CO₂ emisijas, dažādu meža apsaimniekošanas scenāriju CO₂ bilances;
- Dažādu mērķtiecīgo CO₂ piesaistes pasākumu plānošana (piemēram, apmežošana, koku grupu ierīkošana ganībās, pelnu atgriešana mežā), mežaudzēs, kas atbilst šo pasākumu jēgpilnai īstenošanai.

Kāpēc to lietot?

- Aprēķinot, kā meža apsaimniekošana ietekmē CO₂ piesaisti un emisijas, vairāk sapratīsi savu mežu;
- Salīdzinot dažādus scenārijus, redzēsi, kas notiek, ja cērt vairāk vai mazāk, ja stāda vai kopj mežu;
- Izvēloties efektīvākos piesaistes pasākumus – apmežošanu, jaunaudžu kopšanu u. c., varēsi plānot mērķtiecīgāku saimniekošanu;
- Bez maksas un vienkārši lietojams – pieejams tiešsaistē, tikai ar e-pasta reģistrāciju;
- Kalkulatorā vienlaikus iespējams arī ērti pārskatīt un pārvaldīt meža datus gan teksta formātā, gan kartogrāfiskā attēlojumā, kā arī saņemt meža apsaimniekošanas plānojamu turpmākajiem 20 gadiem.

Skats no kalkulatora – karte

Skats no kalkulatora – CO₂ bilances scenāriji

PROJEKTS "CO₂ PIESAISTES UN SEG EMISIJU MAZINĀŠANAS PASĀKUMI MEŽA APSAIMNIEKOŠANĀ UN IETEKMES NOVĒRTĒŠANAS SISTĒMA"

Uzdevinātne
 Parole
☒ Remember me
 vai reģistrēt jaunu kontu! vai skatīt prezentāciju

Skats no CO₂ kalkulatora autorizācijas lapas

NACIONĀLAIS ATĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVĪDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonda
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Izmēģini kalkulatoru bez maksas!

Kalkulators pieejams LLKC Meža konsultāciju pakalpojumu centra interneta vietnē <https://co2mezi-test.llkc.lv>

Vēršam uzmanību uz to, ka izstrādātais kalkulators joprojām ir testēšanas un pilnveides procesā, tāpēc projekta pārstāvji augstu novērtēs lietotāju norādes un viedokļus par nepilnībām vai ierosinājumiem vēlamiem pilnveidojumiem, ko lūgums ziņot Salvim Daģim, e-pasts: salvis.dagis@llkc.lv, mob. tālr. 26484299.

Plašāku informāciju par kalkulatora sadaļām un funkcionalitāti, kā arī

padomus lietotājiem iespējams atrast 2024. gada izdevumā "Čiekurs" Nr. 3 (83), 2. un 3. lpp.

Eiropas Inovāciju partnerības projekts "CO₂ piesaistes un SEG emisiju mazināšanas pasākumi meža apsaimniekošanā un ietekmes novērtēšanas sistēma"

Projektu atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

BRISELES GAITEŅOS

PASĀKUMI KLP VIENKĀRŠOŠANAI

Lai vienkāršotu Kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) un palielinātu lauksaimnieku konkurētspēju, Eiropas Komisija 14. maijā iepazīstināja ar plašu pasākumu kopumu, lai mazinātu administratīvo slogu un kontroles un vienkāršotu pasākumu īstenošanu, krīzes reaģēšanu un investīciju veikšanu.

Šīs izmaiņas varētu ietaupīt līdz pat 1,58 miljardiem eiro gadā lauksaimniekiem un 210 miljoniem eiro valstu pārvaldes iestādēm. Kas ietverts pasākumu kopumā?

Vienkāršota maksājumu shēma mazajiem lauksaimniekiem. Ikgadējā vienreizējā maksājuma limits mazajiem lauksaimniekiem tiks palielināts no 1250 līdz 2500 eiro. Šo maksājumu mērķis ir veicināt līdzsvarotāku atbalsta sadalījumu, stiprināt lauku apvidu vitalitāti, kur mazajām saimniecībām ir svarīga ekonomiskā loma, un samazināt administratīvo slogu gan lauksaimniekiem, gan iestādēm. Šie lauksaimnieki tiks atbrīvoti arī no dažiem vides noteikumiem (nosacījumu ievērošanas), lai gan viņi varēs saņemt maksājumus, kas atalgo videi draudzī-

gu lauksaimniecību (ekoshēmas).

Vienkāršotas vides prasības un kontrole. Vienkāršošanas pasākumu kopuma mērķis ir pielāgoties dažādām lauksaimniecības praksēm un vietējiem apstākļiem, vienlaikus samazinot pārklāšanos ar spēkā esošajiem valsts noteikumiem. Piemēram, sertificētas bioloģiskās saimniecības finansējuma saņemšanai automātiski tiks uzskatītas par atbilstošām dažām ES vides prasībām.

EK norāda, ka lauksaimnieki var gūt labumu no stimuliem kūdrāju un mitrāju aizsardzībai, kā noteikts Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa 2 (LLVS 2) standartā. Šis atbalsts arī palīdzēs viņiem ievērot valsts noteikumus, kas pārsniedz ES standartus, nodrošinot taisnīgu atlīdzību par viņu centieniem.

Kontroles administratīvais slogs tiks racionalizēts, izmantojot satelītus un tehnoloģijas. Turklāt tiks ieviests jauns princips: tikai viena pārbaude uz vietas gadā vienā saimniecībā.

Pastiprināta krīžu pārvaldība un vienkāršākas procedūras valstu pārvaldes iestādēm. Pateicoties jaunajiem krīzes maksājumiem, kas pie-

ejami saskaņā ar KLP stratēģiskajiem plāniem, ES lauksaimnieki, kurus skārušas dabas katastrofas vai dzīvnieku slimības, saņems labāku atbalstu.

Dalībvalstīm būs lielāka elastība savu KLP stratēģisko plānu pielāgošanā, jo Komisijas apstiprinājums būs nepieciešams tikai stratēģiskiem grozījumiem. Tas pozitīvi ietekmēs lauksaimniekus, kuri ātrāk gūs labumu no ieviestajām izmaiņām.

Uzlabota konkurētspēja un digitalizācija. Mazajiem lauksaimniekiem būs vieglāk saņemt finansiālu atbalstu, izmantojot jaunu, vienkāršu finansēšanas iespēju, kas piedāvā vienreizēju maksājumu līdz 50 000 eiro apmērā, lai palīdzētu uzlabot viņu saimniecību konkurētspēju.

Valstu pārvaldes iestādes tiks arī turpmāk mudinātas izstrādāt sadarbīgas digitālās sistēmas. Ievērojot principu "ziņo vienreiz, izmanto vairākas reizes", mērķis ir panākt, lai lauksaimniekiem dati būtu jāiesniedz tikai vienu reizi, izmantojot vienotu sistēmu.

Likumdošanas priekšlikums tagad tiks iesniegts pieņemšanai Eiropas Parlamentā un Padomē.

PESTICĪDU ATLIEKU RISKS VESELĪBAI ZEMS

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) jaunākajā gada ziņojumā norādīts, ka pesticīdu atlieku radītais risks cilvēku veselībai joprojām ir zems un atbilst iepriekšējo gadu līmenim.

EFSA analizēja tūkstošiem paraugu, kas 2023. gadā tika savākti no bieži patērētiem produktiem. Ziņojumā analizēta informācija par pesticīdu atliekām, kas iegūta no nejauši izvēlētu, kā arī mērķtiecīgi izvēlētu produktu uzraudzības programmām.

EFSA analizēja 13 246 nejauši izvēlētu paraugu rezultātus, ko ES dalībvalstis, Norvēģija un Islande paņēma no 12 visvairāk patērētajiem pārtikas produktiem ES koordinētās kontroles programmas (ES MACP) ietvaros. ES MACP programmā ik pēc trim gadiem tiek ņemti paraugi no vienām un tām pašām precēm, lai sekotu līdzi tendencēm. 2023. gadā tie

bija burkāni, ziedkāposti, kivi (zaļie, sarkanie un dzeltenie), sīpoli, apelsīni, bumbieri, kartupeļi, žāvētas pupiņas, brūnie rīsi, rudzi, liellopu aknas un mājputnu tauki. No šiem paraugiem 99% atzīti par atbilstošiem ES tiesību aktiem. Šis konstatējums atbilst 2020. gadā iegūtajiem rezultātiem (99,1%), kad tika pārbaudīta tā pati produktu izlase. No 2023. gada paraugiem 70% nebija nosakāmu atlieku līmeņu, bet 28% saturēja vienu vai vairākas atliekas pieļaujamajās robežās. Maksimāli pieļaujamie atlieku līmeņi (MRL) tika pārsniegti 2% paraugu, no kuriem 1% neatbilda prasībām, ņemot vērā mērījumu nenoteiktību.

EFSA ikgadējā ziņojumā par pesticīdu atliekām ir iekļauti arī Daudzgaļu valsts kontroles programmas (MANCP) rezultāti, kas apkopo datus no mērķtiecīgas izlases, pamatojoties uz riska līmeni. Šis valsts kontroles programmas nodrošināja 132 793

paraugu ievākšanu, no kuriem 98% atbilda ES tiesību aktiem. Atbilstības rādītāji 2021. un 2022. gadā bija attiecīgi 97,5 un 97,8%. No 2023. gada paraugiem 58% nesaturēja kvantitatīvi nosakāmas atliekas, bet 38,3% saturēja atliekas pieļaujamās robežās un 3,7% pārsniedza MRL, no kuriem 2% neatbilda prasībām.

EFSA secina, ka testētajos pārtikas produktos esošo pesticīdu atlieku apļēstā iedarbība rada zemu risku patērētāju veselībai.

EFSA iesaka dalībvalstīm turpināt izmeklēt un uzraudzīt pesticīdu un kultūraugu kombinācijas, kas noved pie neatbilstībām, un turpināt uzraudzīt pesticīdu atliekas paraugos, kas importēti no ārpus savienības valstīm, izmantojot plašu analītisko tvērumu.

Pēc Agri-Press materiāliem informāciju sagatavoja **Iveta Tomšone**, LLKC Apgāda vadītāja

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atsakli.

[illegible]

Gramatvedība un nodokļi!

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

LLKC JAUNUMI

JAUNS RĪKS MĀCĪBĀM – LLKC KRĀTUVE

Lai vienuviet apkopotu mācību, informatīvos, pētniecības un izziņas materiālus lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) no 8. maija piedāvā jaunu digitālu rīku – www.llckkratuve.lv.

Jaunās Krātuves sākotnējais izveides mērķis bija atbalstīt lauksaimniecības nozaru profesionālo izglītību Latvijā, nodrošinot divpadsmit skolu pedagogiem un audzēkņiem pieeju šādiem mācību un informatīvajiem materiāliem. Tomēr Krātuves piedāvājums pieejams ikvienam, kuru interesē redzesloka un zināšanu paplašināšana.

Maija Sirvide, LLKC Krātuves izveides projekta vadītāja: “Kā vietējo, tā starptautisko projektu ietvaros ir radīts ļoti daudz vērtīgu mācību materiālu lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, kā latviešu, tā angļu, vācu, krievu un citās valodās. Krātuvē tie būs pieejami bezmaksas, maksas, digitāli lasāmi, skatāmi, klausāmi, izdoti

un izdrukāti. Reģistrējoties materiālus varēs pasūtīt, iegādāties vai lejuplādēt. Jāatceras, ka, izmantojot LLKC Krātuves materiālus, atsauce uz avota nosaukumu, autoru/-riem ir obligāta.”

LLKC Krātuvē pieejami materiāli šādās kategorijās: Augkopība (Labība. Eļļas augi. Pākšaugi. Zālāji. Augļi. Ogas. Dārzeni.). Lopkopība (Dzīvnieku ēdināšana. Dzīvnieku labturība. Dzīvnieku mītņošana. Piena lopkopība. Gaļas lopkopība. Aitkopība. Biškopība. Kazkopība. Putnkopība. Truškopība. Veterinārmedicīna.). Bioloģiskā lauksaimniecība (Praktiskā bioloģiskā lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība. Veselība un daba.). Ekonomika/grāmatvedība (Ekonomiskie aprēķini. Nodokļi. Gada pārskats. Pašnodarbinātie. Finanšes.). Lauksaimniecības mehanizācija (Arkli. Traktori.). Citi (Amatniecība. Mājražošana. Mājsaimniecība. Lauku attīstība. Jaunieši laukos. Jaunieši uzņēmējdarbībā. Pārīka.). Mežsaimniecība (Meža atjaunošana. Jaunaudžu kopšana. Meža bioloģiskā daudzveidība.).

Vide (Agrovide. Ilgtspējīga lauksaimniecība.). Zivsaimniecība (Piekastes zvejniecība. Akvakultūra. Piekastes teritoriju attīstība. Zivju apstrāde. Zivsaimniecības sadarbības tīkls.). Žurnāls “Latvijas Lopkopis” (Vienīgais specializētais lopkopības žurnāls Latvijā). Projektu pieredze (Sadarbība. Lauksaimniecības inovācijas. Pārtikas inovācijas. EIP projekti. 16.1 projekti. 16.2 projekti. Dažādu projektu rezultāti.). **LLKC periodiskie izdevumi** (“Lauku Lapa”. “Zivju Lapa”. “Čiekurs”).

Jāpiebilst, ka arī jaunpublicētu darbu autoriem ir iespēja savus autordarbus publicēt LLKC Krātuvē, pārdodot tos, piemēram, kā digitālus vai izdevniecībā izdotus materiālus.

Plašāka informācija: Maija Sirvide, LLKC izglītības projektu vadītāja: 63050220, kratuve@llckkratuve.lv.

LLKC Krātuve tapusi ar Valsts Koppējās Lauksaimniecības politikas tīkla, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Zemkopības ministrijas un Lauku atbalsta dienesta atbalstu.

ATBALSTS

VIENKĀRŠOTA PIETEIKŠANĀS ES UN VALSTS ATBALSTAM

Lai atvieglotu atbalsta saņemšanu lauksaimniekiem, valdība apstiprinājusi grozījumus noteikumos, kas nosaka kārtību, kādā piešķirams valsts un Eiropas Savienības finansējums no Koppējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam. Grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 113 stājās spēkā 2025. gada 1. maijā.

Izmaiņu mērķis ir samazināt administratīvo slogu un padarīt pieteikšanās procesu saprotamāku. Tostarp ir precizēti dokumentu iesniegšanas termiņi, vienkāršotas prasības un ieviesti skaidrāki nosacījumi, kā rīkoties kļūdu gadījumā.

Galvenās izmaiņas

- Izmaiņas cenu aptaujas sliekšnim – turpmāk cenu aptauja jāveic, ja plānotās tehnikas, aprikojuma, IT risinājumu, būvmateriālu vai pakalpojumu izmaksas ir no 2001 eiro vai vairāk (bez PVN), līdz šim šis sliekšnis bija 1001 eiro.
- Precizēti nosacījumi pretendentiem, kas atbilst Publisko iepirkumu likuma vai Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likumam, proti, pretendenti

ievēro attiecīgā iepirkuma likuma nosacījumus (pirms grozījumiem MK noteikumos Nr. 113 piedāvājumu skaits un piedāvājumu iesniegšanas termiņi bija atšķirīgi starp likumā noteiktajiem termiņiem un minētajos MK noteikumos noteiktajiem termiņiem).

- Publisko finansējumu par projekta sagatavošanas izmaksām var iekļaut pie pirmā maksājuma pieprasījuma, iepriekš tas bija attiecināms tikai pie gala maksājuma pieprasījuma.

- Lauku attīstības pasākumos (intervencēs) ir pieejams avanss bez kredītiestādes garantijas 40 procentu apmērā no kopējā projektam piešķirtā publiskā finansējuma summas, iepriekš avanss bija pieejams tikai ar kredītiestādes garantiju.

- Priekšapmaksa tiek izmaksāta atbilstoši projekta iesniegumā noteiktajam publiskajam finansējumam, iepriekš bija noteikts vēl papildus procenti no publiskā finansējuma.

- Ja projekta izmaksas pārsniedz apstiprināto summu un šo pārsniegumu sedz pats saņēmējs, izmaksu pārsniegums netiek uzskatīts par attiecināmu.

- Iepriekš varēja norādīt tikai kon-

tu, kas atvērts kredītiestādē. Tagad kontu var atvērt arī pie:

- elektroniskās naudas iestādēm;
- maksājumu iestādēm;
- citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas Latvijā un ir tiesīgi atvērt kontus. Finansējumu iespējams saņemt arī, piemēram, uz *Revolut* vai citu licencētu maksājumu iestāžu kontiem, ne tikai tradicionālo banku kontiem.

- Ja iegādātā prece tiek finansēta ar finanšu līzings palīdzību, uzraudzības periods var tikt noteikts:

- četri gadi, ja līzings ir noslēgts uz četriem gadiem;
- trīs gadi, ja līzings ir noslēgts uz trīs gadiem.

Iepriekš šādas iespējas samazināt uzraudzības periodu atkarībā no līzings ilguma nebija skaidri noteiktas.

- Atjaunoti noteikumu pielikumi (1., 2.), kuros precizēta atbalsta pretendenta informācijas iesniegšanas forma un aktuālais tiesību normu saraksts, kas jāievēro, īstenojot projektu.

Pilns grozījumu teksts pieejams oficiālajā likumu vietnē: likumi.lv

LAD informācija

LAUKIEM BŪT!

NOTEIKTI KONKURSA "LAUKIEM BŪT!" 2025. GADA UZVARĒTĀJI

Noslēdzies konkursa "Laukiem būt!" fināls, ko jau trīspadsmito gadu lauku jauniešu uzņēmējdarbības atbalstam rīko Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) sadarbībā ar finanšu institūciju ALTUM.

Kopumā konkursā šogad iesniegtas 75 biznesa idejas, no kurām pusfinālā iekļuva 52 (no Vidzemes – 23, Kurzemes – 11, Zemgales – 10, Latgales – 8), bet par naudas balvām finālā šodien cīnījās 15 idejas. Visvairāk pieteikumu – 32 – šogad saņemti kategorijā "Nelauksaimnieciskā ražošana un pakalpojumi".

Elīna Ozola, LLKC Lauku attīstības nodaļas vadītāja: "Varam vien apbrīnot lauku jauniešu degsmi un ideju pārbagātību, kuras nemazinās visu šo 13 gadu laikā! Reģioni noteikti var lepoties ar šādiem cilvēkiem, kurus atbalstot, iegūst kā vietējās kopienas, tā pagasts un novads, kurā jaunietis savu ieceri realizē."

Jauniešu septiņu minūšu garās biznesa ideju prezentācijas finālā klausījās un vērtēja finanšu institūcijas ALTUM Zemgales reģiona vadītājs **Armands Alksnis** uzsverot: "Jums jābūt daudzveidīgiem – vai nu redzat, ka paši tiksiet galā, vai saredzat jomu, kas jums kā personībai nav pārāk saistoša, kā uzņēmējam jums jāspēj piesaistīt citi partneri, kas ar to tiks galā, lai jūs virzītos uz

savu mērķi". Savukārt žūrijas pārstāve un SIA "JUNDAS" vadītāja **Alma Bērziņa**, uzsākot biznesa gaitas, mudināja atcerēties par atalgojumu sev: "Novērtējiet sevi un savu darbu. Nevar būt tā, ka pašizmaksas aprēķinos jūsu darbs neko nav izmaksājis. Un tikai tad, ja pēc sava darba apmaksas izveidojas pārpalikums, tas izmantojams attīstībai".

Žūrijā darbojās arī ZM Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktore **Biruta Inģilāvičute**, kā arī LLKC Starptautiskās sadarbības un saimniecisko resursu direktors **Kaspars Žuriņš** un LLKC Ekonomikas nodaļas vadītāja vietniece **Linda Siliņa**.

Pasākums tiek īstenots Valsts Korpējā lauksaimniecības politikas tīkla aktivitāšu ietvaros.

Informāciju sagatavoja

Ilze Rūtenberga-Bērziņa,

LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

KONKURSA "LAUKIEM BŪT!" FINĀLA LAUREĀTI

Kategorijā "Lauksaimniecība"

1. vieta – **Gunita Vīmere:** Aveņu, kazeņu stādu audzēšana. Dobeles novada Krimūnu pagasts.

Atzinības raksti:

Elīna Balode: "Tomātiņš Kaikašos". Cēsu novads, Vecpiebalga;

Iveta Rozalinska: Īstas lauku vistas. Saldus novada Ezeres pagasts;

Jurģis Bicāns: Jāzepa mantojums – Eglaines Drava. Jēkabpils novada Krustpils pagasts;

Madara Šulce: Ārstniecības augu žāvētava. Saulkrastu novada Sējas pagasts;

Santa Gerega-Ģeģere: "Dzīvo Zaļi". Saulkrastu novada Sējas pagasts.

Kategorijā "Nelauksaimniecība (ražošana un pakalpojumi)"

1. vieta – **Amanda Lutere:** AmaNORD – dabas nospiedums dizaina flīzēs. Kuldīgas novada Padures pagasts.

Atzinības raksti:

Danils Laus: Mobilo auto salona un virsbūves tīrīšanas pakalpojumu nodrošināšana Tukuma novada iedzīvotājiem. Tukuma novads;

SIA "ZILITY" (Baltic Outdoors): Pārgājiens pa Bērzes upi. Dobeles novada Bērzes pagasts;

Hugo Grūbe: Positive Panels. Cēsu novada Raiskuma pagasts;

Jolanta Muša: Jolantas Mušas veterinārā privātpakse. Saldus;

Monika Sīle: Desertnīca "Pasta Māja". Ogres novada Suntaži.

Kategorijā "Pievienotās vērtības radīšana lauksaimniecības produktiem"

1. vieta – **Jelizaveta Arbetere:** Liofilizētas uzkodas – vitamīni visu gadu! Aizkraukles novada Klintaines pagasts.

Atzinības raksti:

Madara Bauere: Grieztu un spriesto augu audzēšana. Cēsu novada Vecpiebalgas pagasts;

Sintija Putene-Cukma: Paipalu vistas audzēšana un to produktu realizēšana. Valmieras novada Rencēnu pagasts.

Konkursa kopējais balvu fonds ir 15 000 EUR: 1. vieta saņem 3000 eiro, dažādas veicināšanas balvas ar kopējo vērtību līdz 6000 eiro piešķirtas vēl vairākiem konkursa dalībniekiem.

No kreisās:

Gunita Vīmere,
Aveņu, kazeņu
stādu audzēšana;
Amanda Lutere,
"AmaNORD":
dabas nospiedums
dizaina flīzēs;
Jelizaveta Arbetere,
lioofilizētas
uzkodas

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

